

תורה מן השמים | חלק ב'

אנחנו לא צריכים להביא הוכחות, אלא ללמוד את התמונה האלוהית במיטבה. ככל שמביטים עליה מיותר זויות רואים כמה הדברים עובדתיים.

היסוד הראשון אליו התייחסנו מצד ההיבט הנכון על התמונה הוא העובדתי. אמרנו שהמושג אמת הוא עובדה, ושקר הוא התכחשות לעניין עובדתי. לכן, הנקודה הראשונה שאסור לדלג עליה היא שמה שהיה הוא עובדה, מה שלא היה לא. מה שהיה ומוכחש - אין לך שקר גדול מזה.

אי אפשר לדרוש מבני אדם להכיר בעובדות לא מחייבות. יש הרבה דברים שאנשים מדמיינים, דברים שהם חולמים, דברים לא משמעותיים בהיסטוריה העולמית.

מתי העולם מכיר בהיסטוריה עולמית? כשהדברים משמעותיים ומפורסמים, כשהדברים שינו את סדרי העולם והיו במרכז ההיסטוריה.

לדברים כאלו, לא יתכן שהעולם יתכחש. מי שעושה זאת - זה עוול, כי זה מפורסם שזה היה חלק מהוויית העולם.

יכולים להיות דברים מפורסמים שלא השאירו השלכות, זה פחות עוול אם אדם מכחיש אותם.

אבל, מי שמסוגל להכחיש דברים מפורסמים, יגרום שגם דברים מפורסמים בעלי השלכה יוכחשו.

לכן אנחנו צריכים להתייחס ברצינות לדברים מפורסמים, ולראות מה בעל השלכה ומה לא.

אבל אסור להתעלם מעובדות או להכחיש אותן. היסטוריה היא חלק מהעולם, כמו שאי אפשר להתכחש למציאות כך אי אפשר להתכחש להיסטוריה.

אלא, שאירועים היסטוריים נבדקים על פי בדיקות מסויימות. חומר נמדד על פי כללים שלו, ואירועים היסטוריים על פי הכללי שלהם: הם עובדתיים ועוברים מדור לדור בסדר של מסירה.

הרמב"ן אומר שאין אדם מעביר שקר לבניו - לא שאין העברת דעות כוזבות שאנשים אימצו, אלא שעבודות היסטוריות עברו בעולם מדור לדור. אל העבודות האלו חייבים להתייחס ברצינות.

עובדה היסטורית המועברת מדור לדור לא יכולה להיות מומצאת. זה חוק ברור וקיים בכל סדרי העולם.

מעולם לא שמענו על עובדה היסטורית חסרת משמעות שהוכחשה, כל שכן עובדות כמו שלנו שהן בעלות משמעות כל כך גדולה לעולם כולו - להטיל באלו דופי זה עוול.

דבר כזה בלתי אפשרי להמציא או להשחיל, וודאי שאסור להכחיש.

כמובן, צריכים לחזק את הדברים האלו. חשוב מאוד לעבור על הסקירה של הספר.

צריך להתייחס אל ההיסטוריה של הספר עוד לפני שמתייחסים אליו כעובדה מעידה, כמסמך של ספר.

ההיסטוריה שלו מאוד משמעותית, הספר מעז לספר את ההיסטוריה של האומות העתיקות, אומות מרכזיות ומובילות כמו מצרים שנשארו לעוד הרבה זמן אחרי האירועים שבו (חמישה חומשי תורה). ישראל מופיעים בו במרכז ההיסטוריה, עד שהתחילה להיות היסטוריה כתובה גם אצל האומות.

אפילו המצרים המודרניים שבבר התייוונו, לא העזו להכחיש את ההיסטוריה שאנחנו מספרים עליהם.

הם ניסו לפרש אותה אחרת, אבל מעולם לא התכחשו אליה.

ככל שאנחנו פותחים יורת את מרחב הסיפורים ההיסטוריים שהתנ"ך מקיף, אנחנו מבינים יותר שהדברים בלתי ניתנים להכחשה.

נעבור לשלב ב'.

כעת אנחנו מתייחסים אל הספר - התורה.

"ויכתוב משה את דברי התורה האלו עד תומם... והיה בך לעד". הרמב"ם אומר שספר התורה שאנחנו

מחזירים בידיים הוא העד הנאמן. על מה הוא מעיד? על כל מה שכתוב בו.

אבל איך הוא מעיד על עצמו? איך התורה יכולה לומר שהספר שאנחנו מחזיקים מעיד על מה שכתוב בו.

אבל אפשר לטעון כנגד שזה לא חכמה שהספר מעיד על עצמו אם אין לנו עדות חוץ מהספר.

נקוב יחד על מה שכתוב בספר, ונראה אם הוא מעיד או לא.

ספר התורה מחולק לחמישה חומשים. את ספר בראשית נשים בצד לבנתיים. מספר שמות והלאה, הספר כותב את אירועי האומה שלנו הנמצאת בארץ מצרים.

מהרגע שמשה ואהרן נשלחים אל פרעה, ההיסטוריה כאן נפגשת עם הספר.

עד עכשיו הספר היה העזה שלנו לספר מה היה עם מצרים העתיקה - וזה מספיק לסתום את דברי המכחישים.
 בכל הקוראן לא תמצאו עובדות היסטוריות, הכל אצלם אוסף סיפורי בדים ומצוות ללא קשר. הספר שלנו מתאר אותנו כאומה שלמה המשועבדת במצרים, ויחד איתנו הספר נכתב. הספר מתאר שמשה ואהרן פונים אל פרעה, הקיסר של מצרים, ודורשים לשחרר את עם ישראל. מתחילה מלחמה בין מצרים לבין משה ואהרן שמייצגים את הכח האלוהי. במשך שנה שלמה מצרים סופגת מכות איומות שמרסקות אותה לרסיסים, ואנחנו יושבים בצד בארץ גושן, חווים את כל הצפייה בעשרת המכות.
 כשמשה מוסר לנו את הספר, הוא מוכר לנו! היינו בכל האירועים, היינו חלק מהתמונה בעשר המכות. בכל מכה התורה מדגישה שהיתה אפליה בין מצרים לארץ גושן - אחד מעמ"י לא נפגע. הספר הולך ומתאר את האירועים שחוונו. כשמשה כותב את הספר, זה כמו שכל אחד מאתנו שהיה שם כותב את מה שקרה לו.
 זה לא ספר היסטורי אלוהי אלא אלוהי היסטורי. זה ספר אלוהי שנכתב בשפה היסטורית שמלווה את כולנו, אנחנו חלק מהאירועים.

במכת בכורות, משה רבנו מודיע למצרים שבחצות של שנת 2448 לבריאת העולם "והכיתי כל בכור בארץ מצרים".
 כך קורה בן שניה בחצות, אין בית במצרים שאין בו מת.
 באותו רגע ישראל משתחררים, פרעה דורש שנצא ממצרים.
 אנחנו יוצאים בזרוע נטויה ממצרים, העסוקים בקבירת מתיהם.
 הספר מתאר איך כבר מרעמסס ה' הולך לפנייהם "בעמוד ענן לנחותם הדרך ועמוד אש להאיר להם, לא ימיש עמוד הענן ועמוד האש לילה לפנייהם".
 הם הולכים כך שבעה ימים ומגיעים אל ימת סוף האדירה.
 ה' יוזם בכוונה שהם יעברו בתוך הים, צבא מצרים המפורסם טובע לעיני ישראל.
 ישראל עוברים ושרים את שירתם, וכך ממשיכים עוד 44 ימים במדבר, מגיעים למדבר סיני ונמצאים שם שנה פחות עשרה ימים.
 (בהמשך נראה איך תוך כדי כתיבת ההיסטוריה האלוהית, ה' דואג שלא תהיה אפשרות לערער על נאמנות משה שלוחו, לעינינו לפחות. למצרים הספיקו העשר מכות, אבל בכל הנוגע לנו, ה' דאג לכלל אדם מישראל יהיה ברור שמשה הוא האיש הכי נאמן, שזה ישליך גם על תורה שבכתב וגם על שבעל פה).

(מה עם ספר בראשית? בחלקו יש דברים מפורסמים, אבל כשאנחנו מקבלים את הספר הזה אנחנו מקבלים אותו בדיעבד, אחרי שהתורה נאמנת אצלנו. אנחנו לא היינו חלק מכתובתו, אלא אנחנו מקבלים אותו כתורה מן השמים. לא היינו יכולים לתת אמון במשה ביחס לסיפורים שקדמו לעמ"י אלמלא משה היה נאמן עליהם. גם אם בני ישראל שמעו לראשונה את סיפורי המבול, אין תוקף אלוהי לדבר כזה מצד מסורת אבות. הדברים צריכים להיות כאלו שאדם יוכל להתייחס אל מילה בבראשית כמו אל תורה מן השמים, לכן אנחנו מקבלים את בראשית רק אחרי מתן תורה. זו הכתיבה הראשונה, בז' בסיוון).

(ומה עם הטענה שאדם כתב את התנ"ך? אין אפשרות לערער כזה. אפשר להשתמש ביסוד הראשון שפתחנו בו, מהצד ההיסטורי, ולסגור את הכל. זה כבר שולל את האפשרות הזו.

זה פשוט. לא יתכן לכתוב בתקופה מאוחרת את כל הפרטים, כי כל פרט בתנ"ך מתאים לאותה תקופה. אבל אנחנו רוצים לסגור את הכל בלי להשאיר ספק, אנחנו לא יכולים להיבנות על כאלו טענות, אלא בצורה הכי מוחלטת. ה' לא השאיר קצה של מקום לספק).

אחרי 44 ימים מגיעים להר סיני, ה' אומר למשה "הנה אני בא אליך בעב הענן למען ישמע העם בדברי עמך, וגם בך יאמינו לעולם".

אנחנו רגילים לכך שמעמד הר סיני נועד לפרסם את אמיתות התורה. אבל זו מבט שמאוד מצמצם את האמונה.

לא שהמעמד הזה יכול לפרסם את אמונת ישראל, אבל למה להקטין אם ה' רצה להעצים?

מעמד הר סיני לא היה חד יומי, הוא היה ברצף של 40 שנה! מי שמדבר באמונת ישראל רק על מעמד הר סיני יכול לדבר אמת, אבל זה שבריר מהתמונה העצומה. נראה מה כתוב בספר, ונחליט אם אפשרי שהספר נכתב באופן לא מדויק או נמסר שלא באותה תקופה מדוברת.

אנחנו מגיעים להר סיני, ה' אומר למשה שיתקיים מעמד אדיר של גילוי שכינה, וכחלק ממנו עמ"י יתפוס באלוקות כפי רמתם, בין בנבואה ובין בפיזיות, תפיסת העולם באמיתותו. כחלק מזה, ה' אומר למשה שהוא יכנס אל עב הענן כדי שלא תהיה אפשרות לערער על השליחות של משה. אין עוד שליח בעל סמכות להעביר את התורה מן השמים, אי אפשר להוסיף או לגרוע על דבריו. לכן, כדי שלא יהיה ערעור על שליחותו, הוא קורא לו, "וגם בך יאמינו לעולם" משה מוסר לנו את פרשת משפטים, כשנאנחנו עומדים למרגלות העם. אנחנו שומעים שתי דברות מפי העם, ומשם מבקשים שמשה ימצע בינו לבין הקב"ה. הגר"א מדייק את זה מלשון הכתובים: שתי הדברות הראשונות הן בלשון נוכח, והשלישית והלאה הן בלשון נסתר. אנוכי ולא יהיה - מפי הגבורה שמענום.

למחרת משה כותב את ספר הברית וכורת עם עמ"י ברית. התורה לא מתארת מה היה ספר הברית, חז"ל מגלים שזהו ספר בראשית. אנחנו מקבלים אותו לראשונה. מי שלא ירצה להתייחס למכילתא, אין בעיה. הוא כתב משהו מתוך דברי ה' ועל זה כרת ראינו ברית. באותו יום, ה' קורא למשה לעלות לראש ההר. עמ"י נשאר 40 יום, כאשר כבוד ה' שורה על הענן, ומשה נמצא 40 יום ולילה בהר.

מה הוא מקבל בהר? פרשת תרומה, תצווה, וחצי כי תשא. זה פשט הדברים. כמו שהתורה אומרת, הוא מקבל שם את מעשה המשכן ואת מצוות השבת. באמצע כי תשא, ויהי ככלותו לדבר עמו, הוא יורד מההר עם לוחות האבן. התורה מתארת שהלוחות שמשה מוריד בי"ז בתמוז - 40 יום בדיוק מז' בסיום - הן לוחות מעשה אלוקים וכתב אלוקים חרוט על הלוחות. משה רבנו יורד מן ההר עם מעשה אלוקים! ברייה חדשה, יצירה אלוקית של מעשה אלוקים עם כתב אלוקי. איתו הוא יורד לעיני כל העם, ומשבר את הלוחות לעיניהם. אחר כך הוא עולה לעוד 40 יום, ובסוף פרשת כי תשא הוא נקרא פעם שנייה. הפעם משה פוסל וה' כותב. עדיין, גם בלוחות שניות הכתב היה אלוקי. הלוחות האלו ליוו אותנו במשך כמעט 900 שנה, עד יאשיהו המלך, אבי צדקיהו.

תבינו, כמה פרטים פה מעצימים את הליווי האלוקי שלנו. לקחת לוחות עם כתב אלוקי שמלווים אותנו 900 שנים - זה סוגר כמעט עד ערב גלות בבל. חז"ל אומרים שהחטא של חזקיהו היה שהוא הראה לשרי מלך אשור בכך שהוא הראה להם את הלוחות. תראו, עמ"י מחזיק כתב אלוקי תשע מאות שנים! הוא נענש על שהוא הכניס אותם לקודש פנימה (הנצי"ב טוען שלישראל אין איסור להיכנס אל הקודש, עכ"פ אפשר לתרץ).

כאמור, אנחנו הולכים פה על שני מהלכים יסודיים. דבר שמסופר כעובדה מעולם לא הוכחש. אין אחר ורע לדבר כזה. שום דבר היסטורי לא מכחישים, גם בשואה אין הכחשה, אלא פרשנות. זו לא היסטוריה אלא מעשה שנעשה במחשך, בהסתר. ודאי שפה לרשע יש מקום לפרשן אחרת. אבל, סיפורים ברמה של מלחמת העולם השנייה ויותר - האם יתכן להכחיש? זה לא שמכוח ההיסטוריה היינו יכולים לכסות את הדברים עד פרטי הדקויות. אנחנו לא יכולים להוכיח אם היו שבעה או שמונה ימים לפני המכות, אבל ה' סגר את הדברים מכל צד! אי אפשר שעם יספר סיפור כזה, של מלכות שקיימת עדיין עם ההיסטוריה שלהם. אני לא יכול לשכתב את ההיסטוריה של אומה אחרת! זה סיפור של אומת מצרים, שהיתה קיימת ונושמת אלף שנים אחרי כן. גם אם לא תמצא כלום במצרים על מה שקרה שם, אין שום דיון כזה. אם הם היו כותבים ומתעלמים מזה, היתה פה שאלה. להם אין מושג של כתיבה, חוץ מרשימות פה ושם. אם תכחיש את זה, אתה יכול להכחיש את כל מה שקרה בעולם, לומר שהעולם התחיל לפני שלוש מאות שנה.

אף אחד לא טוען כך, כי דברים עובדתיים ומפורסמים עוברים מדור לדור. בכל אוניברסיטה לומדים את אירועי העולם כך.

אדם אינטליגנטי יודע שגם אם לא ימצאו שברי חרסים בעיר דוד, עמ"י היה פה. לסתום פיות לשקרנים ורשעים אי אפשר, אבל מי שרואה את האמת בעיניים והוא אדם אמתי מוכרח להודות באמתותה.

אדם הוגן שרוצה לקלוט את המציאות כראוי, כך הוא עובד. מי שמערער על אלכסנדר מוקדון הוא לא אינטליגנטי. מי שמאמין בכך שהיה אלכסנדר מוקדון, חייב להאמין באמיתות התנ"ך.

למה? כי היקף האירועים, הפרסום והמרכזיות שלהם, הם הרבה יותר מכל אירוע היסטורי. וזה עוד לפני ההתאמה ההיסטורית. באטלס כרתא יש הקבלה של ההיסטוריה העולמית אחד לאחד לתנ"ך, כל השמות, השנים והאירועים.

אבל גם אם לא היה לנו את זה, וגם אם לא היה לנו את הפפירוס שמצאו שמתאר את עשרת המכות. מי שחושב שההימצאות של אלכסנדר מוקדון תלויה ברשימות על פפירוס - הוא אדם לא הגון. האירועים ההיסטוריים מעולם לא נבחנו בשברי חרסים או בכתבות עיתונאיות. העולם מעביר את האירועים שקרו בו מדור לדור.

התורה שלנו אמינה כי היא מקבילה לכל אירועי העולם, אבל אנחנו מדברים על הרגע שבו אלוקות נגלתה לעולם.

ספר בראשית יסודי רק אחרי שיש את ספר שמות, ואז מתגלה לנו איך ה' הוביל את הדברים עד לפרסומם. לכן היהדות היא זכר ליציאת מצרים, לא לעקידת יצחק ולא לאברהם.

שם נהיינו עם האמת, ה' אלוקים אמת נתגלה בתורת אמת על זרע אמת. אלו נהפכו להיות עובדות היסטוריות בלתי מוכחשות.

דבר שעבר באנושות כסיפור היסטורי שימות עולם מספרים - הוא אמת. מי שמערער על זה משקר. תאמת את אמיתות העולם, אל תשקר!

עולם שלם לא מכחיש את סיפור יציאת מצרים, ויותר מזה. הנצרות הדת הכי משפיעה בעולם, החליטה להתבסס על סיפורי התנ"ך, בתקופה שמצרים עוד קיימת.

הנצרות העולמית ביססה את כל הדת שלה על גבי הספר היהודי הזה, ולא עלה בדעתם לרגע לערער על התנ"ך.

הם רוצים דבר מבוסס, אז הם משתמשים בהיסטוריה. פה נבנית הדת שלהם הכי טוב.

הם לא מעלים בדעתם להתחיל התחלה חדשה, כי הם יודעים שזה השלד של העולם.

אנחנו לא היחידים שמספרים את זה, כל בן אנוש שהיה במרכז התרבות מכיר בכך.

הנוצרים קוראים לשבעים שנה שהאפיפיור לא ישב על כסאו "גלות בבל הנוצרית".

אף אחד לא מערער על אמיתות התורה.

ה' דאג שלא יתכן ערעור על תורה שבכתב. אנחנו צריכים לסגור את כל פינות הצדדים, בהמשך נעבור לתורה שבעל פה.

הדברים האלו צריכים להיות מחוזדים ובהירים אצלנו.

היינו בפן ההיסטורי, עכשיו אנחנו בפן של עדות הספר, שבא לחזק את האירועים.

ישבתי פעם עם זוג יהודים זקנים שרצו להתקרב, אבל האשה לא ידעה מאיפה הביאו את הדברים.

הם הסכימו לשבת ולהיווכח.

תוך כדי הדברים אמרתי לאשה: תתארי לעצמך שמישהו יערער על מלחמת האזרחים?

היא אמרה לי: מה הדימוי? שם עושים טקס כל שנה לזכר מה שהיה שם.

בעלה התחיל לצחוק, ואז גם היא הבינה מה שהיא אמרה....

אנחנו עושים את הטקס הזה מאה פעמים ביום לפחות.

אנשים שנפגשים עם האמת הזו או מקבלים אותה או מתעלמים, אוטמים את האוזניים.

אמת אי אפשר להכחיש, אפשר רק להתעלם ממנה. אין אפשרות להתכחש לאמת, רק להתעלם, לעצום את העיניים ולא לשמוע.

יהודי רציני שישמע את הדברים, או יודה או יברח (הוא מבין שהעסק רציני, זה מזעזע לו את החיים, וזה לא קל).

אנשים טהורים, לא לוקח הרבה יותר מפעמיים שנפגשו ודיברנו בנושא עד שבקשו תפילין.

חזרה למה הספר כולל בתוכו. משה יורד עם הלוחות ושובר אותם לעיני עמ"י, יורד עם הלוחות אנושיים שכתבן כתב אלוקי, שמלוות אותנו 900 שנה לערך. לאחר מכן הוא מוסר את פרשיות תרומה תצווה שהוא קיבל בהר (שלא היה לו זמן למסור כי הוא היה עסוק בתיקון חטא העגל). הוא מצווה על השבת ועל בניית המשכן. (הגר"א עושה חשבון שבי"א בתשרי הודיע להם, והתחילו לבנות בט"ו בתשרי).

את המשכן בונים בשנה השניה ליציאת מצרים בא' ניסן. ספר שמות מסתיים, ענן ה' יורד על המשכן לעיני כל בית ישראל בכל מסעיהם. ספר ויקרא מתחיל באופן רציף, ויקרא ה' אל משה מאוהל מועד. ה' מוסר לו בספר הזה את ספר ויקרא - חודש בדיוק, מא' ניסן עד א' אייר. הספר מתחיל בשנה השנייה לצאת בני ישראל ממצרים. ספר במדבר מדבר על סידור המחנות, והוא מתאר את המסע הראשון מכ' אייר עד סוף הארבעים שנה. התורה כל כך אמינה, שהיא דואגת להקדיש פרשה שלמה למסעות בני ישראל, מתחילת הדרך עד לערבות מואב. (יש כמה דברים שאינם ממש כסדרם, הסיפור של הקרבנות שהיו ביום השמיני למילואים מופיע מאוחר יותר בדרך אגב).

ספר דברים מתחיל בערבות מואב, עבר הירדן. לשם הם הגיעו בסוף במדבר, בא' בשבט בשנת הארבעים, ושם מוסר משה את הדרשה שלו בא' בשבט בשנת הארבעים. הכל מדויק, התורה כותבת תאריך ומיקום. משה אומר דרשה של 37 ימים, עד ז' באדר לא נאריך ברציפות כ"ד הספרים, אבל מכאן והלאה: משה מת בז' באדר, ימי אבלו שלושים, תמים בז' בניסן. המרגלים נשלחו שלושה ימים, ואת הירדן עוברים בעשירי החודש בדיוק. הכל תואם. ספר יהושע ממשיך כרונולוגית את ספר דברים. רק תראו את הרשעות של אותם רעי לב שמנסים לפזר. יש פה מסמך אלוקי הכי אותנטי בעולם שאין עוד כמוהו, אין בכל התרבויות ספר כל כך רציף, מדויק ואמין. לקחת אותו ולפזר - זה פשוט חוצפה ורשעות. לקחת כזה ספר מושלם ולנסות לפרק אותו לגורמים.

משה רבנו ביום מותו חותם את ספר התורה, (מחלוקת אם תורה חתומה ניתנה או מגילות מגילות, אבל לכולי עלמא) הספר נחתם ונמסר לכהנים בני לוי, מונח במקום הכי משמעותי, בצד ארון ברית ה'. הספר מדבר פה על שאותן לוחות שירדו מהשמים לעיני כולנו, הלב של כולנו, נמצאות ליד הספר שמשה רבנו חותם ביום מותו ומסור שלמירה לזקני ישראל והכהנים בני לוי הנושאים את הארון. חז"ל מקבלים שמשה מסר לכל שבט ספר תורה אחד, והספר השלושה עשר לכהנים. מי שרוצה לומר שזה ספר אחד - לא משנה. ספר אחד ודאי היה בצד הלוחות, בו משה כתב את כל הדברים.

משה מסר לנו את הספר הזה, ומאז ועד היום אנחנו מאמינים "וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל".

אבל אולי לא זו התורה שה' שם לפנינו? אולי בדור מן הדורות הגיע מישהו וכתב את הדברים? ספר התורה עצמו מעיד, אומר הרמב"ם. תארו לעצמכם מסמך שמתאר שהוא נמסר לעם שראה את כל התוכן ההיסטורי של הספר, מתחילת כתיבתו (ספר שמות על כל פנים), במשך 41 שנים מכוננות ומהותיות שסוגרות את תורה שבכתב ובעל פה, בליווי אלוקי רציף של 41 שנים. העם שמקבל את הספר ראה את כל ההיסטוריה שלו כתובה! אם משהו פה היה לא מדויק או לא ברור, הם היו אומרים משהו.

משה חוזר עם העם על כל הדברים מתחילה ועד סוף, ואז חותם את הדברים ונותן להם. מהיום הספר הזה הוא לב האומה, לכל אדם יש מצווה לכתוב ספר תורה מעצמו. כל אב מחוייב ללמד כמצוות עשה הכי חמורה את בנו תורה, שכל ילד יהודי יהיה בקיא בכל מה שכתוב בחמישה ספרים האלו. האם יש אפשרות בעולם שספר כזה ניתן לנו בתקופה מאוחרת? בלתי אפשרי. איך יתכן, שעם כלשהו יקבל לידי ספר, שכותב שאותו עם שקיבל לידי את הספר היה אמור לראות בעיניו את כל מאורעות הספר המפורסמים, בלי לראות את מאורעות הספר?

הספר מעיד שהעם שקיבל אותו לידיו חתם על הדברים. איך יתכן שמשה - או, כמו שאומרים אותם רשעים, מסר אדם אחר - ימסור את זה לנו בתקופה אחרת?
 כל הספר מספר את אירועי האומה שלנו, במפגשים עם כל האומה.
 הנהנים מקבלים את הספר ושמים אותו במרכז האומה, מקבלים עליהם את המצווה ללמד את בניהם!
 אדם חייב לשכור מלמד שבנו יהיה בקיא בחמישה ספרים.
 אתם מכירים תרבות בעולם שכל ילד מחוייב לדעת את כל תוכן ההיסטוריה שלו?
 למה יש מצווה "פן תשכח את הדברים" גם לזכור את המעמד וגם ללמד את הילדים? כי זו אותה מצווה!
 כשאתה מלמד את הילד שלך את המקרא הזה, זה והודעתם לבניך, את כל האירועים שליוו אותנו באותם 40 שנה.
 אמונת ישראל ולימוד המקרא זו אותה מצווה.

אם הספר הזה היה ניתן מאתיים שנה מאוחר יותר - מי היה מקבל את זה?
 האירועים האלו היו. הספר מתאר שהספר נמסר, לא במאתיים שנים של איחור, אלא בשעת האירועים עצמם.

למה אתה מקבל ספר כזה אם כתובים בו דברים לא נכונים? מי יקבל דבר כזה?

עד עכשיו אמרנו דברים.
 יבוא אדם ויגיד: ברור לי שהכל אמת. אבל אולי משה הוסיף כמה מילים מליבו?
 אני לא יכול להיות משוכנע שכל מילה בספר היא בהסמכה אלוקית.
 נעבור בפעם הבאה על הדברים, ונראה שהעם קיבל את הדברים כאילו שמעם באוזניו, כך שלא יהיה שום דבר שמשה הוסיף.
 זו תורה מן השמים, משה לא הוסיף שום דבר לתורה. זה אחד מי"ג העיקרים, שתורה כולה מן השמים.
 גם ספר בראשית - מי אמר שמשה קיבל את זה מהשמיים?
 אנחנו צריכים לסגור את זה כתורה שמימית.

השיחה נערכה לפישטחיות הבנתו של העורך,
 וכל טעות או חסרון יש לתלות בעורך בלבד.